

УДК 026:37](477-25):021.1–044.247-048.53:
[929:37]

**ДЕРЖАВНА НАУКОВО-
ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА
УКРАЇНИ ІМЕНІ
В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ЯК ІНТЕГРАТОР І ПОШИРЮВАЧ
ПЕДАГОГІЧНОГО
БІОГРАФІЧНОГО ЗНАННЯ**

Розкрито роль Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського в інтеграції та поширенні педагогічного біографічного знання, зокрема основні форми означеного феномену (інформаційно-бібліографічний ресурс «Видатні педагоги України та світу», біобібліографічні серії «Видатні педагоги світу», «Академіки НАПН України» і «Ювіляри НАПН України та ін.). Аргументовано, що комплексна діяльність науковців ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського є вагомим внеском у розвиток педагогічної науки, педагогічного наукознавства, бо сприяє висвітленню крізь призму біографіки інформації про зародження та еволюцію інноваційних педагогічних ідей.

Ключові слова: Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського, історія педагогіки, педагогічна біографіка.

З проголошенням незалежності України в історико-педагогічному просторі актуалізувалося вивчення біографій та творчого доробку педагогів минулого, імена яких у радянську добу були заборонені й не вивчалися з ідеологічних причин, а також інтенсифіку-



**Березівська
Лариса Дмитрівна –**

доктор педагогічних наук, професор, директор Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. Фахівець у галузі історії педагогіки. Автор понад 200 наукових праць із широкого кола проблем історії педагогіки, методології історії педагогіки, історії державної освітньої політики, реформування шкільної освіти, громадсько-педагогічного руху, діяльності різних типів навчальних закладів в Україні, педагогічної біографіки. Член двох спеціалізованих вчених рад із захисту докторських і кандидатських дисертацій. Входить до складу редколегій низки фахових видань.

валося переосмислення трактованих у межах радянської ідеології біографій та ідей «дозволенних» педагогів. На підставі відкритих у доступі не рекомендованих раніше джерел історики педагогіки заповнювали «білі плями», вводили до наукового обігу забуті імена за допомогою дисертацій, монографій, статей тощо. У руслі зазначеного варто акцентувати увагу на створеній лабораторією історії педагогіки Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук (НАПН) України під керівництвом академіка О. В. Сухомлинської колективній монографії у двох томах «Українська педагогіка в персоналіях» (2003 р.), що й донині найповніше акумулює педагогічне біографічне знання [7]. Водночас, як зауважує відомий учений-біографіст В. І. Попик, «суспільно-політичні, інтелектуальні, культурні зрушення, що відбулися від часу здобуття Україною незалежності, суттєво змінили спрямування бібліографічної і біобіографічної діяльності бібліотек, піднесли її на якісно новий рівень, відкрили принципово нові можливості» [3, с. 329]. Поява в науково-педагогічному просторі великої кількості присвячених повернутим із небуття іменам педагогів праць, тобто нового біографічного знання, зумовила потребу в систематизації біографічних матеріалів і створення тематичних біографічних інформаційних ресурсів та біобібліографічних покажчиків в умовах розвитку нових комп'ютерних технологій та інформаційних можливостей.

Провідну роль у реалізації цього непересічного завдання відіграє Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського (далі – ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського), на веб-сайті якої (www.library.edu-ua.net) представлено інформаційно-бібліографічний ресурс «Видатні педагоги України та світу», виставлено електронні версії видань біобібліографічних серій «Видатні педагоги світу», «Академіки АПН України» та «Ювіляри АПН України» (з 2010 р. відповідно «Академіки НАПН України» і «Ювіляри НАПН України»), структурований ресурс «Педагоги-новатори України», а також переліки всіх біобібліографічних покажчиків, підготовлених установами мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України (2003–2014 рр.). І це не випадково, бо ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського – галузева книгозбірня, яка здійснює інформаційне забезпечення розвитку педагогічної науки в Україні.

Історіографічний пошук показав, що до аналізу окресленої проблеми більшою чи меншою мірою зверталися українські вчені (О. А. Воскобойнікова-Гузєва, А. М. Доркену, В. І. Попик, П. І. Рогова, О. В. Сухомлинська та ін.) у контексті тих чи інших наукових розвідок. Мета нашої статті – розкрити роль ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського в інтеграції та поширенні педагогічного біографічного знання, зокрема основоположні форми означеного феномену.

У процесі інтеграції та поширення педагогічного біографічного знання важливими є міркування істориків педагогіки, науково-методологічна рефлексія, що уможливить розуміння запитів педагогічної науки. На думку О. В. Су-

хомлинської, «біографічний підхід в історії педагогіки – це такий спосіб опрацювання, аналізу джерел, за якого біографія, особистість педагога виступає, з одного боку, визначальним фактором його творчості, а з іншого – віддзеркалює епоху або ж є її творцем. Біографічний підхід допомагає знайти причини появи й розвитку педагогічних ідей у різних фактах біографії, розкрити сутнісні, «знакові» моменти, що стоять за ними, побачити за нагромадженням емпіричних фактів певні закономірності» [6, с. 44].

Доктор історичних наук В. І. Попик пояснює поняття «біографістика» як спеціальну історичну дисципліну і галузь історичної науки, що досліджує історію розвитку, теоретико-методологічні, методичні, джерелознавчі та практично-прикладні проблеми біографічних досліджень (зокрема, створення наукових біографій, укладання біографічних словників і довідників, різноманітних видів біографічної та біобібліографічної продукції, формування електронних ресурсів біографічної інформації), а також еволюцію історико- та літературно-біографічної творчості як явища культури й суспільного життя [3, с. 44].

Пропонуємо, спираючись на наведені міркування вчених, увести до наукового обігу поняття «педагогічна біографіка» як складник історико-педагогічної науки, що охоплює створення наукових біографій педагогів та освітніх діячів, укладання відповідних біографічних словників і довідників, різноманітних видів біографічної та біобібліографічної продукції, формування електронних ресурсів біографічної інформації.

Коротко схарактеризуємо провідні форми інтеграції і поширення педагогічного біографічного знання в діяльності ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського як галузевої книгозбірні, що здійснює інформаційне забезпечення інноваційного розвитку національної педагогічної науки і практики.

Вагому роль у поширенні педагогічного біографічного знання відіграє постійно поповнюваний змістовний *інформаційно-бібліографічний ресурс «Видатні педагоги України та світу»*, що є невід’ємною складовою національного гуманітарного простору. Створювати його фахівці ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського розпочали у 2008 р. у межах НДР «Теоретичні засади формування всеукраїнського інформаційного ресурсу з питань психолого-педагогічної науки і освіти на базі Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського» під керівництвом кандидата історичних наук Павли Іванівни Рогової [5, с. 20]. Нині інформаційно-бібліографічний ресурс містить 42 персоналії (переважно вітчизняні: Х. Д. Алчевська, С. А. Ананьїн, О. М. Астряб, С. Я. Батишев, Є. С. Березняк, М. Ф. Берлинський, В. М. Бехтерев, Т. Ф. Бугайко, М. Х. Бунге, Г. Г. Ващенко, Б. Д. Грінченко, М. П. Драгоманов, В. Ф. Дурдуківський, О. В. Духнович, О. А. Захаренко, В. Н. Каразін, М. О. Корф, Г. С. Костюк, П. О. Куліш, Т. Г. Лубенець, А. С. Макаренко, В. О. Онищук, Олена Пчілка, М. І. Пирогов, С. Ф. Русова,

Я. П. Ряппо, І. О. Сікорський, Г. С. Сковорода, І. П. Соколянський, В. О. Сухомлинський, К. Д. Ушинський, С. Х. Чавдаров, П. Р. Чамата, Я. Ф. Чепіга (Зеленкевич), П. Д. Юркевич, М. Д. Ярмаченко; зарубіжні: Ф. Дітгес, Я. А. Коменський, Я. Корчак, М. Монтессорі, Ф. В. Фребель, С. Френе). Ресурс розробляється за такою структурою: біографія діяча; бібліографія його праць та матеріалів про нього; окремі повнотекстові твори; додаткові матеріали, зокрема присвячена педагогу фотогалерея; матеріали, що розкривають діяльність установи, яка носить його ім'я (за наявності); інформація про нагороди, премії, пам'ятники, наукові читання, пов'язані з ім'ям видатної постаті тощо.

З часу створення й донині успішно реалізується мета ресурсу – «популяризація кращих здобутків вітчизняної та зарубіжної педагогічної та психологічної наук й освіти шляхом консолідації інформації про визначних осіб, як вітчизняних, так і зарубіжних, висвітлення їх життя, діяльності, творчої спадщини та втілення їх ідей в практику» (www.library.edu-ua.net).

Безперечно, інформаційно-бібліографічний ресурс має непересічне значення для розвитку педагогічної науки, а саме: поповнює історико-педагогічне знання щодо певної особистості, її внеску в розвиток науки і практики (наповнення змісту підручників з історії освіти та педагогічної думки); забезпечує інформаційний супровід історико-педагогічної науки (основа написання дисертацій, планових науково-дослідних робіт); сприяє підготовці майбутніх педагогів (основа написання бакалаврських і магістерських робіт); уможливорює якісне проведення масових науково-практичних заходів (конференцій, круглих столів тощо), присвячених творчій діяльності тих чи інших педагогів та освітніх діячів; інформаційно забезпечує реалізацію науково-просвітницьких, громадсько-виховних заходів різного рівня. Водночас він допомагає розкриттю фонду ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського, зокрема педагогічних джерел; поглибленню інформаційних запитів широкого кола віддалених користувачів України і світу (науковці, викладачі, студенти, аспіранти, докторанти) з різноманітних проблем історії освіти й педагогічної думки. Важливо, що аналізований ресурс в електронній формі постійно оновлюється в руслі нових здобутків історико-педагогічних студій, тобто в перспективі претендує на комплексне, глибоке й багатогранне висвітлення життя і діяльності певного педагога, освітнього діяча в науково-педагогічному просторі зокрема й культурному взагалі. До того ж у створенні інформаційно-бібліографічного ресурсу можуть брати участь фахівці не лише ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського, а й бібліотек освітянської мережі МОН України та НАПН України, зокрема наукових установ і вищих навчальних закладів.

Варто згадати і про представлений *інформаційно-бібліографічний ресурс «Педагоги-новатори в Україні»*, що містить біографічне знання про педагогів-новаторів (С. В. Белуха, М. І. Босенко, С. А. Гавриш, М. П. Гузик, Л. Б. Донська, М. М. Палтишев, Г. С. Сазоненко, О. І. Чинок, В. Ф. Шаталов)

за такою структурою: коротка біографія педагога, особливості новаторського навчального закладу (організаційно-змістові основи, інноваційні ідеї та їх упровадження тощо), бібліографія про життя та діяльність, бібліографія творів (www.library.edu-ua.net). Безсумнівно, започаткований проект є внеском у розвиток педагогічної біографіки, збагачує інформаційне поле щодо сучасних новацій у шкільній освіті, творцями яких є педагоги-новатори, котрі очолили ті чи інші вчительські колективи.

Авторитетною та ефективною формою поширення педагогічного біографічного знання є підготовка й видання *біобібліографічних покажчиків*, зокрема із серії «Видатні педагоги світу», «Академіки НАПН України», «Ювіляри НАПН України». Як зазначають провідні бібліографи Н. В. Лисиця та Н. А. Стельмах, основною метою цих серій є відображення внеску педагогів, а саме вчених-педагогів НАПН України, в розвиток світової педагогічної науки і практики; сприяння науково-інформаційному забезпеченню фундаментальних і прикладних досліджень із педагогіки й психології [2, с. 123].

Нині до наукового простору введено 10 видань серії «Видатні педагоги світу», що відображають життя і діяльність В. О. Сухомлинського (2001, 2008, 2013 рр.), Я. Корчака (2003 р.), А. С. Макаренка (2008 р.), К. Д. Ушинського (2010 р.), С. Ф. Русової (2010 р.), С. Х. Чавдарова (2012 р.), М. І. Пирогова (2010 р.), Я. Ф. Чепіги (Зеленкевича) (2013 р.). Завдяки великій науково-пошуковій роботі науковців у покажчиках цілісно представлено творчу спадщину видатних педагогів, історіографічні джерела про їхній внесок у розвиток педагогічної науки. Деякі з них містять повнотекстові твори педагогів чи уривки з них. Назвемо основні організаційні особливості розроблення біобібліографічних видань: затвердження їхнього змісту на вчених радах ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського; чітка структурованість, як правило, п'ять – сім розділів (бібліографія особи, відомості про її життя та громадсько-освітню діяльність; тематичний перелік досліджень науковцями педагогічного доробку персоналії в контексті розвитку сучасної освіти, документи про увічнення її пам'яті; інформація про педагога в мережі Інтернет); включення бібліографічних описів праць педагогів за видами документів чи за темами видань; подання матеріалів за хронологією публікацій, а також за видами документів, представлених у підрозділах посібників за роками видання, а в межах року – за зведеним українсько-російським алфавітом; доповнення біографії педагога переліком основних дат його життя і діяльності, складеним за прямою хронологією; розроблення допоміжного апарату («Алфавітний покажчик назв праць педагога», «Іменний покажчик» авторів праць про педагога) для ефективного використання в бібліографічних записах; добір матеріалу для бібліографування на засадах науковості, повноти викладу, достовірності та ін. [1, с. 368]. Запорукою успіху таких посібників є залучення до їх створення провідних істориків педагогіки, котрі зазвичай у вступній

статті розкривають основні віхи життя та особливості науково-педагогічної діяльності. Таким чином, кожний із названих показників цілісно презентує на роль джерельної бази для здійснення педагогічних досліджень, зокрема історико-педагогічних, присвячених певній персоналії, що є істотним внеском у розвиток педагогічного джерелознавства.

Вагоме значення в інтеграції та поширенні педагогічного біографічного знання має серія бібліографічних показників «Академіки НАПН України», започаткована до 10-річчя НАПН України. У 2002–2013 рр. побачило світ 21 видання, де представлено бібліографію праць учених, літературу про життєвий шлях і внесок у розвиток науки, наукову школу. У цих межах із 2001 р. створюються біобібліографічні показники із серії «Ювіляри НАПН України». У 2013 р. налічувалося 32 опубліковані випуски [2, с. 124–125]. Важливо, що названі показники доопрацьовуються, тобто їх підрозділи поповнюються новими документами, перевидаються. Зважаючи на те, що ці показники акумулюють творчий доробок сучасних учених, котрі, як правило, є фахівцями з певного дослідницького напрямку, їх зміст прискорює науковий пошук учених для написання обов'язкового підрозділу «Ступінь дослідженості проблеми» будь-якої педагогічної студії.

Певною мірою сприяє розвитку педагогічної біографістики започаткований у 2002 р. рекомендаційний щорічний бібліографічний посібник «Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти і педагогічної науки на ... рік». У ньому у хронологічному порядку наводиться інформація про визначні події вітчизняної та зарубіжної освіти, педагогічної думки, зокрема короткі біографічні довідки про ювілейні дати, життя і діяльність видатних педагогів, освітян, громадських діячів, а також відомості про сучасних ювілярів НАПН України, учителів-новаторів. Цей посібник має практикоорієнтований характер, бо його широко використовують науковці, науково-педагогічні кадри, зокрема викладачі історії педагогіки, студенти, вчителі під час організації науково-практичних конференцій та інших масових заходів (www.library.edu-ua.net).

Оскільки з 2003 р. бібліотека носить ім'я видатного українського педагога-гуманіста В. О. Сухомлинського, науковці спрямовують дослідницькі зусилля на розвиток сухомлиністики: персоналія всебічно представлена в інформаційно-бібліографічному ресурсі «Видатні педагоги України та світу», науковий простір поповнило три видання відповідного біобібліографічного показника. З 2003 р. діє читальний зал Фонду В. О. Сухомлинського, де концентруються передані родиною документи (3393 примірники). Нині документний фонд читального залу налічує близько 5 тис. примірників, а саме: праці В. О. Сухомлинського українською та 50 мовами світу; присвячені педагогу видання та матеріали з використання педагогічної спадщини вченого; публікації (статті В. О. Сухомлинського та про нього) з періодичних видань, їх копії (1976–1977 рр.) та документальні фільми про видатного педагога (www.

library.edu-ua.net). П. І. Рогова оцінювала діяльність читального залу як широку інформаційну роботу щодо впровадження гуманістичних ідей видатного педагога-гуманіста у практику навчальних закладів України [4, с. 57]. Вважаємо, що нині педагогічна спадщина В. О. Сухомлинського набуває дедалі більшої актуальності в умовах розбудови особистісно орієнтованої системи освіти і є невичерпним джерелом із різноманітних питань педагогічної теорії та практики завдяки своїй багатовекторності й дитиноцентрованості. Тому, безсумнівно, бібліографія постійно оновлюватиметься працями зацікавлених творчою спадщиною педагога науковців не лише в Україні, а й за її межами.

Отже, аналіз джерел з окресленої проблеми дає підстави стверджувати, що ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського як структурна частина НАПН України є центром інтеграції та поширення педагогічного біографічного знання як важливого складника культурного та інтелектуального надбання народів, національної скарбниці пам'яті України, що забезпечує: розвиток історико-педагогічного знання, зокрема педагогічної біографіки; популяризацію творчої спадщини відомих педагогів, освітян минулого і сучасності; кооперацію зусиль історико-педагогічної науки та галузевої біографістики. Системна й комплексна діяльність науковців ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського становить вагомий внесок у розвиток педагогічної науки, педагогічного наукознавства, бо сприяє висвітленню крізь призму біографіки інформації про зародження та еволюцію інноваційних педагогічних ідей у контексті суспільно-політичних і культурологічних детермінант. Беззаперечною є життєдайність педагогічної біографіки як наряду історико-педагогічної науки, що потребує водночас зусиль науковців різних галузей знань.

Важливо, що з 2015 р. у ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського розпочав діяльність новий відділ педагогічного джерелознавства та бібліографії, який об'єднав істориків педагогіки, істориків, бібліографів. Серед перспектив розвитку науковцями ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського педагогічної біографіки бачимо такі: продовження висвітлення на нових теоретико-методологічних засадах постатей учених і діячів педагогічної науки України та ширше представлення в інформаційно-бібліографічному ресурсі «Видатні педагоги України та світу» творчої спадщини зарубіжних педагогів й освітніх діячів; розміщення в ньому інформації англійською мовою, мовами національних меншин, що уможливить залучення ширшого кола користувачів електронних мереж з українською педагогічною думкою; координація і кооперація праці істориків педагогіки, бібліографів освітянських книгозбірень, зокрема вищих навчальних закладів, у підготовці інформаційно-бібліографічного ресурсу, біобібліографічних покажчиків; перетворення читального залу Фонду В. О. Сухомлинського на творчу лабораторію з метою його глибокого вивчення і популяризації; здійснення історико-біографічних студій у галузі педагогічної науки. Про це йтиметься в подальших публікаціях.

Список використаних джерел

1. *Доркену А. М.* Інформаційний ресурс «Видатні педагоги України і світу» Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського в контексті розвитку суспільства знань / А. М. Доркену // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. / Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т біогр. дослідж. – Київ : [б. в.]. – 2012. – Вип. 9. – С. 364–378.
2. *Лисиця Н. В.* Бібліографічна продукція ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як складова інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу / Лисиця Н. В., Стельмах Н. А. // Наук. пр. Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2014. – Вип. 4. : Інтегрований галузевий інформаційний ресурс: стан, проблеми, перспективи створення та забезпечення доступу. – С. 120–128. – Бібліогр.: 10 назв.
3. *Попик В. І.* Ресурси довідкової біографічної інформації : історичний досвід формування, сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : монографія / Попик Володимир Іванович ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : [б. в.], 2013. – 520 с.
4. *Рогова П.* Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського та її роль в інноваційному розвитку вітчизняної науки і освіти / Рогова Павла // Бібл. форум України. – 2011. – № 1. – С. 55–60.
5. *Рогова П. І.* Формування всеукраїнського галузевого інформаційного ресурсу на базі Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського: стан і шляхи розвитку / Рогова П. І. // Наук. пр. Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ : Пед. думка, 2010. – Вип. 2. : Всеукраїнський інформаційний ресурс з питань психолого-педагогічної науки і освіти: сучасний стан та шляхи розвитку. – С. 10–27.
6. *Сухомлинська О. В.* Персоналія в історико-педагогічному дискурсі / О. В. Сухомлинська // Історико-педагогічний процес: нові підходи до загальних проблем. – Київ : А.П.Н., 2003. – С. 36–46.
7. Українська педагогіка в персоналіях : у 2 кн. : навч. посіб. / [Н. Б. Антонець, Л. Д. Березівська Л. С. Бондар та ін.] ; за ред. О. В. Сухомлинської. – Київ : Либідь, 2005. – Кн. 1. – 624 с. ; Кн. 2. – 552 с.

References

1. Dorkenu A. M. Informatsiinyi resurs «Vydatni pedahohy Ukrainy i svitu» Derzhavnoi naukovo-pedahohichnoi biblioteky Ukrainy imeni V. O. Sukhomlynskoho v konteksti rozvytku suspilstva znan / A. M. Dorkenu // *Ukrainska biohrafistyka = Biographistica Ukrainica : zb. nauk. pr. / Nats. akad. nauk Ukrainy, Nats. b-ka Ukrainy im. V. I. Vernadskoho, In-t biohr. doslidzh. – Kyiv : [b. v.]. – 2012. – Vyp. 9. – S. 364–378.*
2. Lysytsia N. V. Bibliohrafichna produktsiia DNPB Ukrainy im. V. O. Sukhomlynskoho yak skladova intehrovanoho haluzevoho informatsiinoho resursu / Lysytsia N. V., Stelmakh N. A. // *Nauk. pr. Derzh. nauk.-ped. b-ky Ukrainy im. V. O. Sukhomlynskoho : zb. nauk. pr. / NAPN Ukrainy, Derzh. nauk.-ped. b-ka Ukrainy im. V. O. Sukhomlynskoho. – Vinnytsia : Nilan-LTD, 2014. – Vyp. 4. : Intehrovanyi haluzevyi informatsiinyi resurs: stan, problemy, perspektyvy stvorennia ta zabezpechennia dostupu. – S. 120–128. – Bibliohr.: 10 nazv.*
3. Popyk V. I. Resursy dovidkovoi biohrafichnoi informatsii : istorychni dosvid formuvannia, suchasnyi stan, problemy ta perspektyvy rozvytku : monohrafiia / Popyk Volodymyr Ivanovych ; NAN Ukrainy, Nats. b-ka Ukrainy im. V. I. Vernadskoho. – Kyiv : [b. v.], 2013. – 520 c.
4. Rohova P. Derzhavna naukovo-pedahohichna biblioteka Ukrainy imeni V. O. Sukhomlynskoho ta yii rol v innovatsiinomu rozvytku vitchyznianoï nauky i osvity / Rohova Pavla // *Bibl. forum Ukrainy. – 2011. – № 1. – S. 55–60.*
5. Rohova P. I. Formuvannia vseukrainskoho haluzevoho informatsiinoho resursu na bazi Derzhavnoi naukovo-pedahohichnoi biblioteky Ukrainy imeni V. O. Sukhomlynskoho: stan i shliakhy rozvytku / Rohova P. I. // *Nauk. pr. Derzh. nauk.-ped. b-ky Ukrainy im. V. O. Sukhomlynskoho : zb. nauk. pr. / NAPN Ukrainy, Derzh. nauk.-ped. b-ka Ukrainy im. V. O. Sukhomlynskoho. – Kyiv : Ped. dumka, 2010. – Vyp. 2. : Vseukrainskyi informatsiinyi resurs z pytan psykholoho-pedahohichnoi nauky i osvity: suchasnyi stan ta shliakhy rozvytku. – S. 10–27.*
6. Sukhomlynska O. V. Personaliia v istoryko-pedahohichnomu dyskursi / O. V. Sukhomlynska // *Istoryko-pedahohichnyi protses: novi pidkhody do zahalnykh problem. – Kyiv : A.P.N., 2003. – C. 36–46.*
7. *Ukrainska pedahohika v personaliakh : u 2 kn. : navch. posib. / [N. B. Antonets, L. D. Berezivska L. S. Bondar ta in.]; za red. O. V. Sukhomlynskoï. – Kyiv : Lybid, 2005. – Kn. 1. – 624 s. ; Kn. 2. – 552 s.*



Березовская Л. Д.

**ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ БИБЛИОТЕКА
УКРАИНЫ ИМЕНИ В. А. СУХОМЛИНСКОГО
КАК ИНТЕГРАТОР И РАСПРОСТРАНИТЕЛЬ
ПЕДАГОГИЧЕСКОГО БИОГРАФИЧЕСКОГО ЗНАНИЯ**

Раскрыта роль Государственной научно-педагогической библиотеки Украины имени В. А. Сухомлинского в интеграции и распространении педагогического биографического знания, в том числе основные формы этого феномена (информационно-библиографический ресурс «Выдающиеся педагоги Украины и мира», биобиблиографические серии «Выдающиеся педагоги мира», «Академики НАПН Украины» и «Юбиляры НАПН Украины» и др.). Аргументировано, что комплексная деятельность ученых ГНПБ Украины имени В. А. Сухомлинского является существенным вкладом в развитие педагогической науки, педагогического науковедения, поскольку способствует освещению сквозь призму биографики информации о рождении и эволюции инновационных педагогических идей.

Ключевые слова: Государственная научно-педагогическая библиотека Украины имени В. А. Сухомлинского; история педагогики; педагогическая биографистика.

Berezivska L. D.

V.O. SUKHOMLYNSKYI STATE SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL LIBRARY OF UKRAINE AS AN INTEGRATOR AND DISSEMINATOR OF PEDAGOGICAL BIOGRAPHICAL KNOWLEDGE

The article deals with the role of V.O. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine in integration and dissemination of pedagogical biographical knowledge, in particular the main forms of the mentioned phenomenon (information and bibliographic resource “Outstanding Teachers of Ukraine and the World”, bibliographical series “Outstanding Teachers of the World”, “Academics of NAPS of Ukraine” and “Celebrators of NAPS of Ukraine”, etc.), which provides for: the development of historical and pedagogical knowledge, in particular biographical information about teachers; popularization of the famous teachers’ oeuvre; cooperation of the efforts of historical and pedagogical science on the one hand and science which studies biographical information about teachers on the other hand. The systematic and complex activity of scientists of V.O. Sukhomlynskyi SSPL of Ukraine plays a significant role in the development of pedagogical science: in the light of biographics it gives the information about the formation and evolution of innovative teaching ideas in the context of social, political and cultural determinants. The author emphasizes the importance of the science which studies biographical information about teachers as an area of historical and pedagogical science that requires a combination of efforts of scientists from different fields of knowledge.

We consider that the following directions of the development of the science which studies biographical information about teachers by the scientists of V.O. Sukhomlynskyi SSPL of Ukraine are prospective: the study of figures of scientists of pedagogy on the basis of the new theoretical and methodological principles and wider representation of the oeuvre of foreign teachers and educationalists in the information and bibliographic resource “Outstanding Teachers of Ukraine and the World”; the transformation of the reading room of V.O. Sukhomlynskyi’s Fund into the creative laboratory the purpose of which is to study and popularize it; the realization of historical and biographical research in the field of pedagogical science, etc.

Keywords: V.O. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine; history of pedagogics; biographical information about teachers.